

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Še enkrat o sodnijskem jeziku.

Pretekli mesec je „Slovenski Narod“ objavil postavo o rabi deželnih jezikov pri javnih uradih, sodnijah itd. v Dalmaciji in ob enem izrekel željo, da bi bili mi Slovenci vladi jako hvaležni, ako bi se tudi za nas izdala jednaka postava. Ker pa dozda o tem še vedno nij niti duha niti sluha, objavimo denes postavni načrt o rabi treh deželnih jezikov v javnem narodnem občevanju za Sedmograško. Ta vladni postavni načrt, kateri nam je došel iz prijateljskih rok, je od leta 1863 in se glasi tako-le:

§ 1. Trije deželni jeziki, ti so magjarski, nemški in rumunski, uživajo v javnem uradnem občevanju enake pravice.

§ 2. Strankam, pričam in zvedencem, pa sploh slehernemu je na prosto voljo dano, pri vseh, kakorkolišnih vlogah, pri vsakem ustmenem zaslišanju, tako sploh pri vseh javnih in uradnih obravnavah, političnih ali sodnijskih, v tožbenih in netožbenih zadevah popolnoma prosto posluževati se lastnega materinega jezika, ali pa kakega drugega izmed treh deželnih jezikov.

§ 3. Vsi uradni zapisniki te vrste, vsi uradni odloki, reševanja, rzsodbe in spoznave z razlogi nižjih in višjih uradov in sodnij se imajo izdelati in izdati v tistem jeziku, v katerem je bila pisana vloga, prošnja, tožba, ali pa se je vpisala prva ustmena prošnja.

§ 4. V uradnem občevanju se strankami se imajo tudi cerkvene uradnije teh določb (§§ 2 in 3) držati.

§ 5. Končna obravnava, oznanilo in razpis rzsodbe se ima vršiti v tistem izmed treh deželnih jezikov, kateri je materini jezik zatoženca. Vendar je zatožencu na voljo dano, da se sme izreči tudi za kak drug deželni jezik.

§ 6. Vsi municipiji, vse mestne, tržne in kmetske občine, kakor tudi vse korporacije odločijo za-se in za svoje urade in sodnije po začasnem zastopništvu za čas njegovega poslovanja notranji službeni in zunanji občevalni jezik.

§ 7. Vsi dopisi, izjave, ukazi, povelja itd. do teh municipijev, občin in do njihovih uradov in sodnij, ali do duhovenskih in drugih korporacij in zavodov se imajo od njim predstojajočih uradnij pošiljati v tistem izmed treh deželnih jezikov, kateri je službeni jezik njih municipijskih ali občinskih uprav, ali katerega se duhovenska ali kaka druga korporacija ali zavod poslužuje.

§ 8. Cerkvene matrike se imajo v enem v § 1. navedenih enakopravnih jezikov pisati. Vendar je posameznim verskim družbam pripuščeno, v sporazumljenji s kr. gubernijem določiti tudi kak drug jezik.

§ 9. Občevaje s c. kr. vojaškimi uradniki se imajo občine, kolikor mogoče, municipiji pa vseskozi nemškega jezika posluževati.

§ 10. Notranji uradni jezik drugih uradnij in sodnijskih dvorov mej soboj in se zunaj Sedmograškega obstoječimi uradi določil se bode po ukaznem potu.

§ 11. V prezidijskem službenem občevanju vseh uradov je raba vseh treh deželnih jezikov brez vsake overe dovoljena.

§ 12. Vse tem naredbam protivne deželne postavbe so odstranjene.

Ta postava stopi brez odloga v veljavo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. maja.

V **državnem zboru** je slovenski poslanec Obreza dne 24. t. m. utemeljil svoj predlog glede borznega davka. Dejal je, da je ta davek uže skoraj po vseh tujih deželah vpeljan. Njegov predlog hoče samo državi koristiti. Dne 25. t. m. je trgovski minister grof Falkenhayn predložil vladno predlogo glede oboljšanja kmetijstva na polji vodnih zgradb.

Na Dunaji se je odprla nova **justična** palača te dni slovesno. Nekaj dunajskih listov se pritožuje, da minister Pražak nij slavil pri tej priliki Schmerlinga, Ungerja, Glaserja itd. Kakor da bi v teh osebah bila poosobljena avstrijska justica!

Rektorju **dunajskega vseučilišča** so nemški dijaki dali adresno, ki odobruje prošnjo vseučilišnega senata zoper deljenje praškega vseučilišča. Rektor je sprejel to demonstracijo prav prijazno, vendar je priznal, da ima ministerstvo pravico kritizirati čine vseučilišča.

Iz **Šlezije** se poroča o neprestanem zatiranju Poljakov in Čehov, katerih tamošnja vlada nič ne brani nemškega nasilstva. Bajje da pride vse to o svojem času pred državni zbor.

Vnanje države.

Poroča se, da je **ruski** vojni minister Miljutin odstopil. Kdo pride na njegovo mesto ne ve se še.

Grška vlada je uže sprejela mej Turčijo in vlastimi skleneno pogodbo ter bode jutri nanjo odgovorila. Grška vlada bode bajje pogodbo sprejela tako, kakor je.

Italijanski kralj je dal Depretisu nalog, da sestavi novo ministerstvo.

Gambetta je pričel 24. t. m. svoje potovanje po Francoskem. Dne 25. t. m. je prišel v Cohors, svoje rojstveno mesto, kjer je bil navdušeno in z vso častjo sprejet. Njegovo potovanje ima namen agitirati za volitve po skrutiniji z listami.

Dopisi.

Iz **Krškega okraja** 16. maja, [Izv. dop.] (Naši politični uradniki.) V zadnji devet politike, narodnostnega in jezikovnega vprašanja bi morali ravno politični uradniki največjo nepristranost kazati. Pri našem okraj-

nem glavarstvu so pa taki uradniki, ki se vedno odločno nemške stranke drže! Pri zadnjih državnozbornih volitvah so volili odločno nemško-ustavoverskega kandidata Kromerja, pri poslednjem ljudskem štetju so se vpisali za Nemce brez izjeme, dočim se je vse meščanstvo v Krškem domačini priznalo. Jeden je celo uplival na davkarskega praktikanta, naj se za Nemca vpiše. Ko je ta Slovenec vendar v to privolil, potem so ga nekako kot za nagrado imenovali komisarjem pri ljudskem štetju. Ko se je pri krškem bralnem društvu g. Pfeifer, ta miroljubni naš domoljub, načelnikom izvolil, koj so izstopili iz društva politični uradniki, na čelu jim g. okrajni glavar Schönwetter, ta večni pospeševatelj vsega nemštva, zlasti na šolskem polji. To je te dni posebno jasno pokazal. V krškem okrajnem glavarstvu je menda mej učiteljstvom jedina učiteljica Smolè (doma iz Sevnice), ki se je kot učiteljica na Studenci, na kmetih torej, kot nemško govorečo „profesorico“ vpisati dala. To se je našemu g. Schönwetteru tako dopadlo, da jej je kar na ulici boljšo (izprazneno) službo v Krškem ponudil. To je menda tolika zasluga, da se njemu nij vredno zdelo niti izpraznene službe niti razpisati (razpisovati izpraznene službe se je on sploh odvadil) niti seje okrajnega šolskega svetovalstva sklicati, marveč je v malo dneh kar v Krško pozval to nemško „profesorico“. Dočim morajo drugi učitelji zastanovanje v šolskem poslopi kar beračiti, se je tej učiteljici brezplačni stan v šoli kar ponudil. Zelo k srcu mora biti g. glavarju ta gošpica prirašena, ker jej daje tudi jako dobre svete. Pravi jej namreč, katere osebe v Krškem so nevarne, katerih se naj ogiblje. Ne vemo, ali mož skrbi za njeno deviško ali za njeno politično nedolžnost; prosili bi ga pa vendar, naj uže ne opravlja Slovencev vedno in neprenehoma. Vsaj bi moral sprevideti uže, da pod sedanjo in pod vsako pravično vlado avstrijsko bodo smeli tudi Slovenci živeti, naj si bo to njemu po volji ali ne. Sicer pa mislimo, da bi g. Schönwetter sam rad dal vladi kakov povod, da bi na kakšen (morda Vesteneckov) način si naprej pomagal. V karakteristiko g. Schönwettera naj še povemo, da on glasovitega Žvoklja, ki se je še celo v Bosni slabo obnašal in po dolenjem Avstrijskem beračil, hvali kot „tüchtige Lehrkraft“.

Iz **Trsta** 24. maja. [Izv. dop.] Državni pravdnik in državni policijski komisar sta se zadnji čas tako razvadila, da mislita, vsak dopisnik mora „Sl. N.“ pošiljati le poročila polne p. udanosti. Kakor hitro jima poveš resnico, ugrabita ti precej celi list, ki bi jo imel naznanjati slovenskim pokrajinam. Tako se je godilo zadnjemu mojemu dopisu. A gospodje se jako motijo. Ker v „Sl. N.“ ne pusté

resnice mej svet, poskrbljeno je, do jo bodo naši narodni poslanci v državnem zboru razglasili urbi et orbi. Tem državni pravdnik pač ne bode zamašil ust! In po tem poti, če prav po dolgih ovinkih, pridejo ondanje pritožbe in zatožbe na dan.

Minister Conrad je 6. maja v državnem zboru sam očitno priznal, koliko bi škodovalo ponemčevanje in potujčevanje slovenskih prebivalcev na Primorskem (gl. stenog. zapisnik str. 5296.) Ker je o tem tako živo prepričan, zakaj ne prepove primorskemu namestništvu nemščino vrivati v ljudske šole. Poslanec dr. Tonkli je pač jasno dokazal, kam nas bode dovedlo tako nespametno ponemčevanje. Naj bi gospod namestnik Depretis rajši po italijanskih straneh skrbel, kako bi oživil avstrijski čut. Po naših slovenskih krajih tega pač nij treba, kajti Slovenci se ne moremo drugačnih misliti kot Avstrijci. Da je mej laškimi prebivalci na Primorskem drugače, pričajo naj sledeči dogodki. O svečanosti na Dunaji so v laškem Piranu v Istri pokale petarde, katere so celo gospice nastavlale. In uže pred meseci je bil nastal velik hrup, ko je neki dopis v razširjenem dunajskem listu naravnost naznanil, kako je celo c. kr. uradništvo čez in čez poitalijančeno in kako zanemarja vse, kar bi vzbujalo avstrijsko čutje. Povdarjal je ta dopis, kako celó sinovi in hčere visocih uradnikov simpatizirajo z Italijo ter razžalivo nosijo znamenja vlaškega kraljevstva. Kaj se je zadnjič v Gorici zgodilo s podobami presv. cesarjeviča in cesaričene, ne bodem na široko razkladal. V soboto je bil rojstni dan cesaričine, a v polasčenem Kopru v Istri počila je pred gimnazijo zopet petarda. Ta pok gotovo nij naznanjal veselja udanosti, ampak kazal je očitno, kaj nameravajo Italijani na Primorskem, ko bi prišli do moči. Oni s takim ropotom protestujejo zoper obstanek Avstrije, za katero se vedno zvesti primorski Slovenci poganjajo. A vlada je tako slepa, da podpira najhujše sovražnike, zanemarja pa zveste jej Slovence. Kaj res misli, da se bode odstranila vsa nevarnost, če kak vsemogočni okrajni glavar pregovori nekatere kraške srenjske odbornike, da izročé namestniku zahvalnico za veliko njegovo skrb, za vse prejete dobrote! Kje pa je namestnik z lastnimi močmi vam izkazoval dobrote? Drugače pa je storil le svojo dolžnost, kot jo vsak c. kr. uradnik storiti mora.

Zakaj g. Depretis rajši ne prestvarja Italijanov v Trstu? Bliža se stoletnica. G. namestnik pokliče mestnega župana ter se razgovarja z njim, kako bi jo primerno praznovali. Naj skliče župan, mu reče g. namestnik, mestni zbor ter naj se določi program, po katerem se bi obhajala svečanost. Kaj mu odgovori župan? Ko bi jaz sklical v ta namen mestne odbornike, gotovo bi razen nekaterih izjem ne prišli k seji — in sramota bi bila velika. Tem besedam pač nij treba komentara. Vladi in g. namestniku so pa tudi dovolj posvetile, če nijsta popolnoma slepa. Tedaj delujte mej Italijani in podpirajte Slovence na Primorju, kajti narodni napadi se odbijajo le z narodnim orožjem ne pa s silo in policijo!

Iz Cola nad Vipavo 20. maja. [Izv. dop.] Dne 8. t. m. je bila pri nas volitev župana in svetovalcev. Za župana je bil skoraj enoglasno izvoljen dosedanji vrli župan g. Maks Žgur, kateri pa žalibog volitve nij hotel sprejeti. Pri noveji volitvi je bil potem izvoljen g. Miha Puc za župana ter M. Žgur in J. Bajc za svetovalca.

Dan poroke cesarjeviča Rudolfa s prin-

cezino Štefanijo se je tudi po naših višinah slovesno obhajal. V predvečer se je na bližnjem hribu prižgal kres. Pokanje možnarjev je odmevalo ta večer, kakor tudi drugi dan od jutra do večera. Na dan poroke bila je zjutraj ob 6. uri slovesna sveta maša, katere se je udeležilo obilo ljudstva ter šolska mladina. Po maši podala se je mladina skupno v zalo okinčano šolsko sobo. Tu sta se mladini ter navzočnemu občinstvu pokazali krasni podobi novoporočencev, kateri si je šolska mladina sama omislila. Vrstili so se govori in vesele pesmi ter k sklepu himna k poroki cesarjevičev od A. Nedvéda, pa cesarska pesem. Po dovršeni slovesnosti smo vse učence in učenke pogostili. V ta namen je zlasti č. g. J. Janža obilo daroval, za kar naj mu bode v imenu šolske mladine najtoplejša hvala izrečena.

Dne 14. t. m. peljal se je gosp. c. kr. deželni predsednik Winkler tu mimo v Vipavo. Da bi visokega gospoda kolikor mogoče počastili, smo v naglici naredili dva slavaloka z napisi: „Bodite nam pozdravljeni!“ in „Slava gospodu c. kr. deželnemu predsedniku!“ Narodne zastave so vihrale skoraj iz vsake hiše, koder je gosp. predsednik hodil. Šolska mladež, župan z odborom in krajni šolski svet so opoldne gosp. predsedniku šli nasproti do slavaloka. Ko je gospod predsednik izstopil z drugo gospodo iz voza ga vsi pričujoči pozdravijo. V imenu šole ga je županova hčerka ogovorila in pozdravila. V daljšem govoru mu je izrazila ljubezen in zvestobo, katero goje mlada srca do pres. cesarja, kakor tudi do gospoda c. k. deželnega predsednika. Zahvalila se je tudi g. predsedniku za skrb in ljubezen, katero ima on za našo deželo in naš narod. G. predsednik se je zahvalil za pozdrav, ter zagotovil, da hoče tudi zanaprej zvesto skrbeti za verni slovenski narod. Od tu smo se vsi skupno podali v šolo, katera je gospodu predsedniku jako dopadla. Precej pri vstopu g. predsednika v šolsko sobo se je zapelá cesarska pesen. Učenci so se izpraševali iz raznih predmetov in tudi iz veronauka. Iz šole smo zopet vsi skupaj šli v cerkev. Potem se je g. predsednik dalje odpeljal proti Vipavi.

Videlo se je, kako g. predsednika vsaka stvar zanima, zlasti pa je vse pričujoče ganila njegova prijaznost in ljubeznivost. Pri njegovem odhodu je bil le en glas: Tacega deželnega predsednika mi potrebujemo! Bog ga živi!

Iz Slovenj Gradca 15. maja. [Izv. dop.] Kakor povsod, tako smo tudi tukaj slavnostno obhajali predvečer in dan poroke cesarjeviča Rudolfa.

Najstarejši ljudje se ne spominajo take velikanske slavnosti, kakor je bila ob tej priliki, pa je tudi res nij še bilo.

Mnogobrojna bakljada in kavalkada se je zbirala zvečer 9. majnika pri fabriki g. Farskega in pri sv. Martinu, da od dveh strani dojde v mesto pred poslopje c. kr. okrajnega glavarstva. Od sv. Martina se je vzdignilo čez 100 bakljašev spremljanih od kaci 50 jezdecov, kojih je vsak nosil lampijon z raznimi barvami in grbi. Na čelu kavalkade sta plapolali avstrijska in belgijska zastava spremljani od bakljašev in godbe, potem slovenska zastava z bakljaši in jezdec. Pri tovarni g. Farskega se je zbirala druga četa, ki je štela gotovo 200 bakljašev in nosilcev lampijonov, ter blizu 80 jezdecov, in je bila prav ukusno aranžirana. Na čelu so vihrale avstrijska, belgijska in štajerska zastava, potem je prišla slovenska zastava, okoli nje 30 lampijonov,

za njo pa godba. Za godbo je bil uvrščen krasni slavnostni voz iz fabrike Farsky, in predenj vpreženih par lepih belcev g. vit. Naredija, katere je vodila na vozu stoječa belo oblečena deklica. Na vozu sta stali podobi Rudolfa in Štefanije v piramidah zelenjem okinčanih, mej njima pa kot genius hči g. Farskega v vsakej roki držeč čez podobi lavorvenec. Nad vozom se je vzpenjala velika baldahinu podobna krona, vse: voz, krona in stebrovje piramide narejeno iz upognenega lesa za pohošno opravo, kakor se izdeluje v Farskega fabriki, ter transparentno razsvetljene. Ta voz je bil cvet vseh slavnostnih priprav. Štirindvajset belo oblečenih deklic in ravno toliko lampijonov je spremljevalo voz. Sledila je zopet cesarska zastava spremljana od 50 lampijonov. Za temi pa je vodil okrajni načelnik g. Barth jezdece, ki so tudi lampijone nosili. Nazadnje je korakalo še 90 bakljašev. Tudi sta bila pri tej četi, ki se je od severa v mesto pomikala, poseben trobentač in tambor. Velikanskej ognjenej kači podobna sta se oddelka vila proti mestu. Na bližnjih hribih okoli mesta je bilo 49 kresov naštetih, izmed kojih so se oni starega narodnjaka Ovčnjaka posebno odlikovali. V celej okolici pa je bilo kakih sto kresov.

Okoli mesta so možnarji pokali, v mestu pa je gorelo na tisoče lučic, vse je bilo v blešku in zastavami nakinčano.

Ob desetih sta se obe četi — pred mestom sprejeti in spremljani od mestnih gasilcev z bakljami — v mesto pred c. kr. okrajnim glavarstvom združili. Tukaj je nagovoril gosp. c. kr. glavarja mestni župan v imenu zbranega ljudstva, katero se je po končanem govoru z gromovitim „živio“ oglasilo. Zastave so salutirale, godba je zasvirala cesarsko pesen in lekarnik g. Kordik zažgal je umeteljni ogenj, da je bila cela scenerija čarobno razsvetljena; potem se je vsa kavalkada v najlepšem redu razšla.

Da se je vse tako slovesno izvršilo je največ zasluga g. fabrikanta Farskega. Bog ga živi vrliga Čeha. Drugi dan je bila rano budnica in strel, ob desetih pa velika peta maša, katero je opravljal gosp. dr. Šuc, streglo mu je deset duhovnikov. Vsa cerkev je bila napolnjena, nij še bilo tako svečanega opravila v Slovenjegraški cerkvi. Po maši so šli c. kr. uradi in vse v cerkvi navzočne korporacije h g. c. kr. glavarju čestitat. Opoludne je bil skupen obed na pošti, kojega se je udeležilo vse, kar je odličnega v mestu in okolici. Nemški napil je g. vitez Naredi cesarju, slovenski pa aranžer obeda g. dr. Šuc na srečo poročencema. Posebno nas je veselilo, da je ves čas mej obema strankama vladala lepa vzajemnost, koje si zares vedno želimo. Tudi revni so se ta dan na občinske troške pogostili. Popoldne bi bila ima biti ljudska veselica, ker pa je deževno bilo, se je preložila na 15. maja. Zvečer je gasilno društvo napravilo z bakljami tako zvani „gänsemarsch“ po celem mestu, možnarji so pokali, da je bilo kaj, ter naznačjali konec za vse tako slavnega, nepozabljivega dne.

Z Dunaja 18. maja. [Izv. dop.] Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaji imelo je 7. in 16. t. m. svoj občni zbor, v katerem se je pred vsem poročalo o delovanju v preteklem polletju — bil je tu „Slovenjin“ 24. semester — in so se vršile nove volitve. Iz poročil je bilo razvidno, da je „Slovenija“ tudi v preteklem tečaju vredno zastopala dunajske slovenske dijake na zvunaj in da je vestno iz-

polnjevala vse svoje namene. Udov je imela 66 — to število bi sicer res lahko večje bilo — in napravila je dve slavnosti (Preširnovi in Vodnikovi), ki sta se prav dobro obnesli in pri katerih so bili zastopniki vseh Slovanov; rednih sēj je bilo devet in v njih mej drugim pet predavanj.

Eno delo Slovenijino zasluži, da se tudi javno zabeleži. K poroki cesarjevičev predala je Slovenija v zvezi z drugimi slovanskimi akademickimi društvi, s konservativno-nemško „Avstrija“ in dijaškim društvom Rumunov prav okusno umetniško izdelano adreso, v katerej je bil se ve da tudi poseben slovenski list, Mislili smo o svojem času, da bode o tej svečanostnej priliki vsa dijaška društva skupno kaj storila, ali na poziv navedenih društev še večinoma niti odgovorila niso, storila pa še tem menj. V odboru „deutsch-österreichischer Lesevereina“, ki se rad ponaša s svojim avstrijstvom, sta pri imenem glasovanji o tem, ali naj se sploh kaj napravi, samo dva člana bila za to. Tako početje je še „Almo mater“ ostro grajala in se čudila, kako da so celo „kori“ ostali popolnoma mirni.

V tem tečaju je „pravni odsek“ prav pridno deloval in osnoval se je tudi „agronomični odsek“ ki se bode samo na široko podlago postavil.

V zadnjem tečaju se je nadalje skrbelo za knjižnico Slovenijino, in res se je posrečilo, da se je potrojčila in sicer z mnogimi jako važnimi in dragocenimi knjigami. Ako se bode to delo s takim vspehom nadaljevalo, bo „Slovenija“ imela kmalu res prav znatno knjižnico.

Pri volitvah nij hotel nihče za predsednika kandidirati. Voljen je bil skoro soglasno g. cand. jur. Radoslav Pukl, ki je vkljub mnogim poslom vendar predsedništvo sprejel, kar je od njega vse hvale vredno, ker takihkušenih in obče spoštovanih mož Slovenija nujno potrebuje. Akoravno nam je žal, ali vendar moramo priznati, da tudi mej slovenskimi dunajskimi dijaki vlada namreč nekaka mlačnost, proti katerej se mora resno in vstrajno delovati. Podpredsednik je g. stud. jur. J. Gregorin, tajnik g. stud. phil. M. Murko, blagajnik g. stud. phil. A. Štritof, arhivar in knjižničar g. stud. agr. V. Oblak, tajniku namestnik g. stud. agr. J. Kraigher in knjižničarjev namestnik g. stud. jur. St. Madon.

Na konci kličemo: Slovenska mladina, misli večkrat na nalogo, katera te čaka; skrbi, da ne boš svojega milega naroda v njegovih nadejah na te varala. Za to pa je potrebno, da se pripravljáš v pravem času.

Domače stvari.

— (Sokol!) Članovi ljubljanskega „Sokola“, ki so se podpisali, da se udeležijo izleta v Trst, vabijo se nujno denes zvečer ob 8. uri v „Sokolovo“ telovadnico na vrlo važen pogovor ravno zaradi tega izleta.

— (Poskušnja z električno lučjo,) ki se ob razsvetljavi dne 9. t. m. nij posrečila zaradi deževnega vremena, ponovilo je kranjsko tehnično društvo minulo sredo večer. Ta pot je bil vspeh dosti ugodnejši in z nepopolnimi sredstvi se pač ne da doseči boljši; sploh se ne sme prezirati, da je bila to le poskušnja v malem in da moramo Ljubljančanje društvu hvaležni biti zanjo, ker je vse občinstvo imelo priliko seznaniti se z imenitnim napredkom veljavne iznajdbe. Ljudij je vse mrgolelo od 8. do 10. ure na trgu poleg Zvezde razsvetljenem, skoro

kakor po dnevi, da so plinovi plameni samo brleli kakor leščerbe. Še na stolbi pred nunsko cerkvijo je človek lahko bral novine ob svetlobi, ki je izvirala iz svetilnice nastavljene na gledališkem balkonu.

— (Jez pri Udmatskeji fabriki) se mora odstraniti vsled ministerskega odloka, ki je došel zadnji četrtek na pritožbo glavnega odbora za osušenje ljubljanskega barja. Dovoljen je lastniku fabrike obrok 6 mesecev, da podere jez.

— (Iz Ptujja) se nam piše: Po noči od 22. do 23. t. m. ustrelil se je v tukajšnji vojašnici vodja (führer) Fridl od pionirjev. Samomora je prě — ljubezen kriva. — Pri tukajšnji glavni davkarji je včeraj (23.) neki Zagadin hotel s ponarejenim desetakom dačo platiti. Toda gg. uradniki so takoj spazili čudno skrpni falsifikat in oddali zbog tega moža kazenske sodnji. — Na dravskem polji v vasi Cirkovci je stekel pes ugriznil dva človeka, katera sta nevarna postala. Omenim naj le še, da je jako karakteristično, da se ta bolezen pogostoma prikaže, zato pa ima ljudstvo skoraj vedno zapor za pse.

— (Goriška čitalnica sè svojo podružnico) napravi denes na vrtu „Caterini“, v ta namen posebno olepšanem, na čast Nj. c. kr. vis. cesarjeviča Rudolfa in kraljičine Štefanije veselico, pri katerej bode svirala cela godba pešpolka Hess. Pri tej priliki se bosta izsrečkali podobi Nj. c. kr. vis. cesarjeviča Rudolfa in kraljičine Štefanije. Vsaka številka za srečkanje, katere se bodo prodajale pri vstopu, stane 20 kr. Po koncertu obstoječem iz 8 števil, ples na prostem. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Ob slabem vremenu ne bo veselice.

— (Občna razstava v Trstu.) Ker bode prihodnje leto petsto let, kar je Trst prišel pod Avstrijo, ugiba se zdaj, kako bi se ta petstoletnica praznovala. Sprožila se je tedaj misel, naj se napravi občna rastava, o katerej nekateri veliko pričakujejo ter računijo uže, da na dan okoli 6000 tujcev razstavo obišče.

— (Rómanje Slovanov v Rim.) Ko je papež Leo XIII. zvedel, da se iz vseh slovanskih dežel napovedujejo romarji za dan 5. julija, ukazal je kardinalu Ledochovskemu, da poskrbi za lep sprejem katoliških tujcev. V to svrhu je imenovani kardinal sestavil poseben odbor, kateremu udje so: O' Callaghan, prior sv. Klementa, kjer se bode vršila slavnost, mons. Toroni, ravnatelj rusko-katoliškemu semenišču, dr. Przewlocki, predstojnik poljske cerkve sv. Klavdija, dr. J. Črnčič, kanonik sv. Hironima in marchese di Baviera, urednik listu „Osservatore romano“. Predsednik temu odboru je o. O' Callaghan, a tajnik Przewlocki. Ta odbor oskrbuje stanovanja in druge ugodnosti romarjem. Sv. oče želi, da bi se svečanost vršila v cerkvi sv. Klementa, in sicer skozi tri dni, namreč 3., 4. in 5. julija. Zjutraj bode služba božja po obredu slovenskem ali latinskem, popoldne naj bi se propovedovalo v vseh slovanskih jezikih. Dne 5. julija bode blagoslovljen temeljni kamen kapeli, katero namerava papež zidati v čast slovanskima apostoloma Cirilu in Metodu. Tistega dne bode sv. oče najbrž tudi sprejel romarje v svečanej avdijenci, o katerej priliki se mu bodo izročile adrese katoliških Slovanov po plemenih. Poleg adres v posameznih narečjih slovanskih ima jedna adresa biti sestavljena za vse Slovane skupaj, in sicer v staroslovenščini. Romarji bi imeli v Rim priti do 1. dne julija. Razen cer-

kvenih svečanostij delajo se priprave tudi za primerno umeteljniško zabavo, n. pr. muzikalna akademija itd. Želeti bi bilo, da se slovensko duhovenstvo in obče Slovenci v kolikor móči največjem številu udeležijo teh slavnosti v Rimu.

Razne vesti.

* (Srbskemu listu „Zastava“), izhajajočemu v Novem Sadu, je ruska vlada zaprla pot v Rusijo.

* (Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu) javlja: „Ker se zdaj v novejši akademijni palači na Zrinskem trgu popravljajo poškodbe, katere je prouzročil potres, morajo prenehati redne seje in upravljanje za nekoliko časa. Kar se tiče računskih sklepov za l. 1880, iznašali so dohodki skupaj 19.764 gld. 32 kr.; in sicer se k tej vsoti prišteva ostanek blagajnični od 1879. l., iznašajoč 1716 gld. 82 kr.; štiri petine čistega dohodka akademične zaloge, namreč 13.240 gld.; skupilo za prodane knjige 1807 gld. 50 kr.; deželna podpora za izdavanje slovnika in zgodovinsko-pravnih spomenikov 2000 gld.; in naposled podpora pokrovitelja vladike Strossmayera v izdavanje slovnika 1000 gld. Izdalo se je: za uradne in upravne potrebščine skupaj 2525 gld. 22 kr., za slovstvena dela, nagrade, podpore znanstvenim namenom, knjižnico, arhiv, i. t. d. skupaj 12.953 gld. 43 kr.; naposled izredni troški: preselitev, nakup omar, polic itd. 2031 gld. 36 kr.; skupni troški so zatorej 17.510 gld. 1 kr. Ako primerjamo dohodke s troški, dobimo ostanek 2254 gld. 31 kr., kateri se priračuna dohodkom l. 1881 in kateri proizhaja odtod, ker dve knjigi, stavljeni v proračun za l. 1880, nista bili do konca leta dotiskani. Akademična zaloge je koncem 1880. l. iznašala 63 gld. 77 kr. v gotovini in 386.505 gld. v državnih in privatnih obligacijah.“

* (Za steklino umrla.) Dne 27. februarja t. l. je 22letno kmetico Ano Horvat iz Kapana na Hrvatskem ugriznil do tedaj popolnem zdrav pes, kateri je pak skoraj potem stekel. Rano, na levej roki mej palcem in kazalcem, so brž izžgali in se je v kratkem zacelila. Ugriznenka je ostala na videz tudi popolnem zdrava, jedino časih je tožila, da v levej rami čuti bolečine. Dne 9. maja je bila na ženitovanji v bližnji vasi, a nij se jej ljubilo ni jesti ni piti. Druzega dne pak jo je silno jelo boleti v levej rami ter pričela je besnėti. Po strašnem trpljenji je naposled umrla dne 11. maja ob 5. uri popoldne. Zanimiva je istina, da je kmetica uže bolna še dojila svoje dete. Kakšne posledice utegne to imeti, o tem naj blagovolé soditi zdravniki in fizijologi.

* (Električna železnica.) Kakó se človeški duh dan za dném vse više popenja, dokazuje nam najnovejša iznajdba. V Berlinu so poskusili voziti z električno železnico, katero sta napravila Siemens in Halske. Železnica je poltretji kilometer dolga ter vodi skozi Lichterfelden. V vagon gre do 20 oseb. Brzina iznaša 20 kilometrov v jednej uri. Poskus je imel prav izvrsten vspeh in dne 15. maja je zatorej nova železnica bila izročena rednemu prometu.

Zahvala.

Knjižnici akademiškega društva „Slovenija“ na Dunaji došlo je v zadnjem tečaju mnogo in dragocenih daril. Podpisani odbor spolnjuje z veseljem svojo dolžnost, da se še javno zahvali vsem darovalcem. Naj blagovolijo tedaj sprejeti našo najsrčnejšo zahvalo: Slavno društvo sv. Mohora (za 37 knjig), slavna „Matica hrvatska“ (36 knjig), č. gg. ljubljanski bogoslovci po g. J. Lesarji (31 knjig), č. g. J. Kleine, župnik na Bizeljskem (23 knjig), č. g. J. Sovič, župnik v Stopreah (22 knjig), g. dr. Poklukar (16 knjig, 7 zv. „Grlice“ in „Jamsko Ivanko“), g. založnik J. Krajec v Novem mestu (6 del v 16 zv. s podobo in 1 mapo), g. J. pl. Kleinmeyr (20 knjig), g. Testujaser v Petrogradu (13 knjig), g. profesor J. Marn v Ljubljani (13 knjig), g. profesor J. Stritar (10 knjig), g. profesor Levec (5 knjig), g. profesor Janko Pajk (5 knjig), č. g. M. Končnik, kaplan (4 knjige), g. profesor Jesenko (3 knjige), g. min. tajnik J. Cigale (2 knjigi), gg. založnika brata Jovanovića v Pančevu (3 knjige), g. A. Klein, lastnik tiskarne (2 knjigi), č. g. J. Brence, kaplan (2 knjigi), g. stud. jur. J. Jarc (2 knjigi), č. g. Koblar, kaplan (Volfov slovar), gg. J. Nemček, c. kr. vladni komisar, A. Costa, c. kr. računski uradnik, cand. phil. Fr. Novak, stud. jur. Babnik, A. Milavec v Rif-

niku (po 1 knjigo); slavna „Glasbena Matica“ (13 kom. muzikalij), g. Drenik (6 pevskih zborov, vsak za 4 glasove), g. W. Kleineke jun., prof. na Dunaji (za njegovo kompozicijo: Dir, o mächtiger Triglav, gilt mein Lied, mein Grüssen), in slavna vredništva „Vrtea“, „Slovenskega Pravnika“ in „Cvetja z vrhov sv. Frančiška“ za brezplačno pošiljanje svojih listov in posebno še nežna darovalka „Ljubljanskega Zvona“ v Starem trgu pri Loži. Našemu nepozabljenemu častnemu udu g. Josipu Jurčiču se žalibog ne moremo več javno zahvaliti, ali hvaležen spomin mu bodemo ohranili zmirom (podaril je tudi letos „Sloveniji“ 8 knjig).

Ponavljajoči svojo vročo zahvalo, prosimo še na dalje vsestranske podpore za naše društvo, ki je tako važno za slovenske dijake na Dunaji.

Za odbor akademiskega društva „Slovenija“ na Dunaji:

Stud. jur. E. Volčič, Stud. phil. M. Murko, predsednik. tajuik.
Stud. jur. Št. Madon, knjižničar.

Poslano.

Mnogo tukajšnjih davčnih plačevalcev mene in g. Franca Didiča obdolžuje, da sva, ko naji je kakor zaupna moža k obravnavi za izmero davkov od dohodkov k sebi poklical g. župan, obilo tukajšnjih trgovcev in obrtnikov spravila v višji dohodni davek. To pak nikakor nij res, nego je le istina, da jemeni samemu dohodni davek za leto 1881 povišan, zoper katero neopravičeno povišanje bodem vsekako rekural.

Kakor meni prosto je tudi vsakemu družemu vložiti pritožbo o tej stvari, in zvedel bode, da midva nijsa kriva, če se je komu povišal navedeni davek.

Kar pa davkarska gospodarska ukrene, o tistem nama dvema nij možno prevzemati odgovornosti. To bodi rečeno vsacemu, vsem tem, kdor naji obdolžuje toli po krivici.

V Idriji, dne 25. maja 1881.

(301) Janez Rupnik, trgovec.

Tuji.

26. maja:

Pri Slovci: Rosenberger, Tausig z Dunaja. — Steinherr iz Gorice. — Piolle iz Pole. — Vidic iz Zagreba. — Krk iz Brna.

Pri Waller: Schuk iz Lipske. — Arnstein, Walz, Eisler z Dunaja. — Novak iz Hermsberga.

Pri avstrijskem cesarji: Miller iz Zaloga. — Kovačič iz Loke.

Dunajska borza 27. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	"	60	"
Zlata renta	95	"	60	"
1860 drž. posojilo	133	"	50	"
Akcije narodne banke	838	"	—	"
Kreditne akcije	357	"	20	"
London	117	"	15	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	30 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	51	"
Državne marke	57	"	25	"

S prežalostnim srcem naznanjam v svojem in v svoje v Trstu bivajoče žene imeni prijateljem in znancem, da je Bog mojo ljubljeno hčerko

ROZINKO

včeraj ob 1. uri popoldne v 5. letu bivšo po kratkem trpljenji mej svoje angeljce v nebesa poklicati izvolil.

V Ljubljani, 27. maja 1881.

(304) Mihael Lenče.

Št. 7726.

(297—3)

Košnja v najem!

V ponedeljek 30. maja 1881 dopoldne ob 9. uri se bode košnja mestnih senošetij ob zagrebške cesti pod Rakovnikom pri konjači v Trnovem in pri kolezijskera má lnu po očitnej dražbi kosoma v najem oddala in se najemniki vabijo ob 9. uri dopoldne na travnik pod Rakovnikom.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 23. maja 1881.

Župan: Laschan.

Izdatelj in urednik Makso Armic

Naznanilo.

Tehnično društvo za Kranjsko

ima

v ponedeljek dné 30. maja 1881

ob 1/2 8. uri zvečer

v prirodoslovnej dvorani c. kr. vélike realke (v II. nadstropji)

občno mesečno zborovanje,

h kateremu morejo priti gospodje in gospé.

Dnevni red:

1. Predavanje prof. Senekoviča o dinamično-električnem stroji in njega uporabi pri električnej razsvetljavi.
2. Ogledavanje g. Schmidtovega veternege motorja.

V Ljubljani, dné 24. maja 1881.

(305) Društveno vodstvo.

Naznanilo.

Od 22. maja t. l. sta se izgubila iz paše dva konja srednje velikosti in sicer jeden „Šimel“, drugi „Fuks“ iz vasi Koritnica, županija Knežak: kdor konja najde, dobi primerno nagrado od lastnika

(303—1) Andreja Korena.

Oznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, vsem predragim Vipavcem, da sem odprl pod št. 23 v Čukovej hiši blizu nove cerkve pri cesti dobro založeno

prodajalnico

kolonijalnega, materijalnega, žita, moke, špirita in drugega raznega domačega blaga.

Prizadeval si bodem s frišnim in dobrim blagom, z nizko ceno in točno postrežbo vsakemu posreči, drugo blago na vprašanje takoj preskrbim.

Jemljem si čast in upam, da me bode slavno občinstvo kakor nekdanj v Trgu, tako tudi zdaj v Vrhpolji počastilo z obilnimi naročili.

Vrhpolje, dné 20. maja 1881.

(302) Henrik Grabrijan.

Št. 6399.

(296—2)

Razglas.

Mestna kopelj Kolečija je odprta in je občinstvu proti plači določene tarife na razpolaganje.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 23. maja 1881.

Župan: Laschan.

Oznanilo.

V najem dajem od 1. junija t. l. naprej mojo

gostilno

v Zagorji na Notranjskem, katera je bila do sedaj vedno dobro obiskovana, in sicer ali celo hišo s hlevi, vrtom itd. vred, ali pa le toliko, kolikor se bode pogodilo. V najem dala se bode gostilna le v času do 10. junija t. l.

(293—2)

Franc Staver.

Umetne

(640—43)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celuloidu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega mostu, v I. nadstropji.

Slovensko-nemške

nove železniške vozne liste

po svojem pravilnem obrazci za tisk, potem

kouverte s firmo

za 1000 komadov cd gld. 2.40 naprej priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtički,

priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezni, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.

Bl. g. lekarnarju J. Seichertu v Rožnovi.

Ker imam mnogo oseb, katere so kronično na pljučah bolne, Vas prosim, da mi s poštanim povzetjem pošljete en zavitek izkušenege radgostskega-pljučno-prsnega čaja, kateri mi je bil zelo priporočen in ga hočem tudi zdaj sam poskusiti pri svojih bolnikih.

S poštovanjem se priporoča

Dr. Josip Šipek,

c. kr. policijsko-okrajni zdravnik v pokoji.

V Svitavi, dné 20. decembra 1877.

Gospodu lekarnarju J. Seichertu v Rožnovi poleg Radgosta.

Mene je bolezen v želodci tako mučila, da sem malo ne zdvojil. Niti svetlje zdravniški niti mazila in balzami mi niso pomogli. Izgubil sem vso nadejo, da še kdaj ozdravim. Kar začnem upotrebljati radgostski univerzalni čaj, in o čudesa! vsak dan sem bil boljši, in zdaj upam, da v kratkem popolnem okrevam. Slavni Radogost nosi v svojem naročju najzdravilnejših rastlin. Blagovolite mi dakle s poštanim povzetjem poslati tudi za mojega za jetiko hiračnega prijatelja dva zavitka radgostskega čaja in 3 škatljice mahorastlinskih celtičkov.

S poštovanjem se beleži

(521—3) J. Donat, učitelj.

V Stanovici (na Češkem) 17. dec. 1877.

Gospodu lekarnarju J. Seichertu v Rožnovi.

Priporočilo svojega sorodnika slušajoč, Vas prosim, da mi s poštanim povzetjem pošljete 2 zavitka slavnega radgostskega univerzalnega čaja.

Fran Rossipal, gozdar.

V Zagrebu na Hrvatskem dné 3. sept. 1877.

Od tega po zdravniške razložbi in predpisih pripravljene čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posebe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtički dobivajo se jedino le v lekarni J. Seichta v Rožnovi (na Moravskem), in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštenu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejbe v Zagrebu, Barmherzige Brüder in A. Nedved v Gradei, A. Marek in J. Kupferschmid v Celji, O. Russheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Illing v Rottemanu, W. Thurnwald v Celoveci.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materijalnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda za oči, prirejena natančno po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravna je za okrepljenje in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnika motila v njegovem poklicu, frišni ali stari prisad na očeh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo velja 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava se dobi samo naravnost iz lekarne v kopelišču Rožnavi.

Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno zdravlja putiko, trganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah. Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska).

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.